

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 235/2020
01.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због продуженог кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. и 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Драгана Јелића, поднетом против правноснажних пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.182/19 од 04.06.2019. године и Кж3 број 12/19 од 21.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 01. јула 2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Драгана Јелића као основан, па се УКИДА правноснажна пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж3 бр.12/19 од 21.10.2019. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крушевцу К бр.36/18 од 22.01.2019. године, ставом 2. изреке, поред окривљеног ББ, АА је на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе, да је извршио једно продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ, једно кривично дело недозвољена производња држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ („Сл. гласник РС“, бр.72/09) и једно продужено кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја у помагању из члана 348. став 3. у вези ст.2. и 1. у вези члана 35. и 61. КЗ („Сл. гласник РС“, бр.72/09), јер није доказано да је учинио наведена кривична дела. Истовремено је одређено да трошкови кривичног поступка у овом делу падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.182/19 од 04.06.2019. године, делимично је усвојена жалба јавног тужиоца и пресуда Вишег суда у Крушевцу К бр.36/18 од 22.01.2019. године преиначена, поред осталог, тако што је окривљени АА оглашен

кривим због извршења једног кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 2. у вези става 1. КЗ, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од четири месеца, у коју казну му је на основу члана 63. КЗ урачунато време проведено у притвору од 01.08.2013. године до 08.11.2013. године и на новчану казну у одређеном износу од 150.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од два месеца од дана правноснажности пресуде, а која ће се уколико казну не плати у одређеном року заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, док је првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Истом пресудом, поред осталог, на основу члана 261. и 264. ЗКП, окривљени АА је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини одлучити првостепени суд посебним решењем, сходно одредби члана 262. став 2. ЗКП.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж3 бр.12/19 од 21.10.2019. године, одбијене су као неосноване жалбе окривљеног АА и његовог браниоца – адвоката Драгана Јелића, а пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 број 182/19 од 04.06.2019. године, потврђена.

Бранилац окривљеног АА – адвокат Драган Јелић, поднео је захтев за заштиту законитости само против правноснажних пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.182/19 од 04.06.2019. године и Кж3 број 12/19 од 21.10.2019. године, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, конкретно због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, из члана 438. став 1. тачка 11) и из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе да је извршио кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 2. у вези става 1. КЗ, или да побијане пресуде укине и предмет врати на поновно одлучивање другостепеном или трећестепеном суду, уз истовремени захтев да се у смислу одредбе члана 488. став 3. ЗКП, одложи извршење правноснажне пресуде до доношења одлуке по захтеву за заштиту законитости.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство у смислу одредбе члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев је основан.

По оцени овога суда, основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Драгана Јелића, указује да је пресудом Апелационог суда у Крагујевцу КжЗ бр.12/19 од 21.10.2019. године учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Наиме, из списка предмета утврђује се да је судија Александар Блануша, у поступку који је вођен против окривљених ББ и АА, као председник већа, учествовао у доношењу решења Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 број 1010/18 од 27.11.2018. године, којим је укинута пресуда Вишег суда у Крушевцу К бр.43/17 од 13.09.2018. године, којом је окривљени АА, поред осталог, ослобођен од оптужбе да је извршио продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ, кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ и кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја у помагању из члана 348. став 3. у вези става 2. и 1. и у вези члана 35. и 61. КЗ.

Из списка предмета се даље утврђује да је у поновљеном поступку пресудом Вишег суда у Крушевцу К бр.36/18 од 22.01.2019. године, поред осталог, окривљени АА ослобођен од оптужбе да је извршио продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ, кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ и продужено кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја у помагању из члана 348. став 3. у вези става 2. и 1. у вези члана 35. и 61. КЗ, која пресуда је, поред осталог, усвајањем жалбе Вишег јавног тужиоца у Крушевцу преиначена тако што је окривљени АА оглашен кривим због извршења кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 2. у вези става 1. КЗ, те је осуђен на казну затвора у трајању од четири месеца.

Даље, из списка предмета утврђује се да је Апелациони суд у Крагујевцу у трећем степену, у већу којим је председавао судија Александар Блануша, донео пресуду КжЗ бр.12/19 од 21.10.2019. године, којом су одбијене као неосноване жалбе окривљеног АА и његовог браниоца – адвоката Драгана Јелића, а другостепена (осуђујућа) пресуда, потврђена.

Из напред изнетог, утврђује се да је судија Александар Блануша, у својству председника већа, поступао у два степена, односно у доношењу одлуке другостепеног суда, а потом и у већу које је донело одлуку у трећем степену, у једном и јединственом поступку.

Приликом одлучивања у другостепеном поступку, а по жалби изјављеној против прве првостепене (ослобађајуће) пресуде, донете у овом кривичном поступку, судија Александар Блануша, као председник већа, био је упознат са целокупним списима предмета, што значи са предметом оптужбе, па је по налажењу Врховног касационог суда

у тој фази поступка заузео став у погледу закључака донетих у првостепеној ослобађајућој пресуди, а након што је суд у другом степену донео осуђујућу пресуду, у трећем степену је та одлука потврђена и то у већу којим је такође председавао судија Александар Блануша.

По оцени Врховног касационог суда, судија који је био председник већа приликом доношења одлуке којим је укинута ослобађајућа пресуда, има предубеђење у односу на предмет оптужбе, које је таквог квалитета и значаја да је учешће тог судије, као председника већа, у доношењу мериторне одлуке у трећем степену којом су одбијене жалбе изјављене у корист окривљеног а против другостепене пресуде којом је окривљени оглашен кривим, и та пресуда потврђена, околност за његово обавезно изузеће.

Одредбом члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, гарантовано је да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року, пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, утврђено је да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

У вези са напред наведеним, а имајући у виду цитиране одредбе члана 32. став 1. Устава РС и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, које су суштински идентичне, Врховни касациони суд налази да је у циљу заштите права на правично суђење, што подразумева и право на непристрасан и објективан суд, неопходно искључити ситуације у поступку које би довеле до одређеног предубеђења судије о предмету поступка, а што је и суштина процесних одредаба о обавезном изузећу судије и других процесних субјеката од поступања у предмету (члан 37. став 1. тачка 1) до 4) ЗКП).

Наиме, неспорно је да је судија у складу са својом функцијом и по закону, дужан да у свакој прилици одржи поверење у своју објективност, па јасна опредељеност према предмету оптужбе судије који је у конкретном кривичном поступку одлучивао по жалби изјављеној против прве првостепене (ослобађајуће) пресуде, таквог је степена, да представља околност због које се тај судија треба изузети од судијске дужности приликом доношења пресуде у трећем степену, иако та процесна улога није изричито прописана одредбом члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП, која прописује разлоге за обавезно изузеће.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретној ситуацији, при одлучивању у трећем степену, постојао је разлог за обавезно изузеће судије Александра Блануше, јер његово одлучивање у другом степену у истом предмету представља разлог за обавезно

изузеће, сходно одредби члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП, без обзира што оваква процесна ситуација није изричито прописана том одредбом.

Како судија Александар Блануша, није изузет приликом одлучивања о жалби изјављеној против друге другостепене одлуке у овом кривичном поступку, то је пресудом донетом у трећем степену учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, како се то основано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Драгана Јелића.

Због учињене битне повреде одредаба кривичног поступка, Врховни касациони суд је укинуо пресуду Апелационог суда у Крагујевцу КжЗ бр.12/19 од 21.10.2019. године усвајањем захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, и предмет вратио том суду на поновно одлучивање, како би се отклањањем наведене повреде донела правилна и на закону заснована одлука.

Имајући у виду разлоге укидања наведене пресуде, то се Врховни касациони суд није упуштао у разматрање осталих навода захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, налазећи да су за сада беспредметни.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1. ЗКП, Врховни касациони суд донео је одлуку као у изреци пресуде.

Записничар - саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа – судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић